

[Finansministeren.]

ligningsrådet, at niveauet for den fremtidige beregning af lejeindtægten af bolig i eget enfamilieshus fastlægges således, at det ikke hæves mere, end at det gennemsnitligt kommer til at svare til stigningen i henhold til den til enhver tid gældende lejelovgivning. Jeg kan hertil sige, at i det omfang, der kan tages dette hensyn inden for den bestående lovgivning, har jeg ikke noget imod at foretage en sådan henstilling til ligningsrådet.

Holger Eriksen: Det vigtigste af de lovforslag, der her er sat til forhandling under ét, er efter min mening så ganske afgjort det om grundskyld og grundstigningsskyld, lovforslaget om ændring i lov nr. 179 af 23. juni 1956 om vurdering af landets faste ejendomme. Da de deri indeholdte bestemmelser imidlertid blev behandlet i sidste samling, skal jeg i det væsentlige nøjes med at henvise til den tale, jeg holdt ved førstebehandlingen i februar i år, samt i øvrigt resumere hovedpunkterne i lovforslaget. Som bekendt nåede udvalget ikke til ende med sagen, men dog så vidt frem, at jeg tør udtale håb om, at vi i denne omgang hurtigt vil blive færdige.

Lovforslagets gennemførelse betyder ikke, at man tager så meget som én øre af de eksisterende grundværdier; derimod lader man staten beslaglægge en væsentlig del af den fremtidige grundværdistigning, der ikke er arbejdsskabt. Det er blevet sagt, at det var et angreb på ejendomsretten; men det er efter min opfattelse lige det modsatte. Hvis man lader den såkaldte ejendomsret omfatte andre ting end dem, der virkelig er den pågældende ejers ejendom, retter man i virkeligheden et slag mod den legitime ejendomsret, og den, der er i besiddelse af grundværdier, der stiger i pris, uden at vedkommende selv har gjort noget, der kunne begrunde en prisstigning, har ingen legitim ret til denne prisstigning. Den kan være fremkommet derigennem, at den tilgrænsende bebyggelse breder sig ud mod arealet eller som følge af bedre trafikmuligheder i form af nye veje, baner eller sporvejsanlæg o. s. v. I så fald er det det offentlige, der har fremkaldt værdistigningen og tit også haft store udgifter derved,

medens det er private jordejere, der stikker værdistigningen i lommen.

Prisstigningen kan også være fremkaldt gennem en almindelig prisstigning, hvilket populært sagt kommer ind under begrebet: kronens dalende købeevne. I så fald må jordejeren stilles lige med den mand, der har anbragt sin formue i banker eller sparekasser, i obligationer eller i direkte långivning. Jordejeren har ikke mere ret til at få erstatning for værditab end de her nævnte kategorier af kapitalejere; en dalende købeevne bør ramme alle. Men i virkeligheden ligger det jo således — som jeg også sagde sidst — at jordejeren tilegner sig det beløb, som hans kreditorer taber. Lad os tænke os, at et jordstykke har en værdi af 40 000 kr., og at det er belånt med det samme beløb — meget tit er grundværdierne jo belånt med beløb, der når op i nærheden af selve værdien. Lad os så tænke os, at jordstykket ved næste vurdering er steget til 60 000 kr., og at årsagen alene er kronens dalende købeevne. I så fald har den pågældende ejer tjent 20 000 kr. Ja — siger man heroverfor — men det er jo kun på papiret. Undersøger man imidlertid nærmere det, der faktisk er sket, kommer man til et helt andet resultat. Den pågældende er nu den formelle ejer af 60 000 kr., som, omregnet til den kroneværdi, der var gældende ved købet, kun er 40 000 kr. værd; men medens han ved handelens indgåelse ikke selv ejede en øre, er gælden, omregnet i samme mønt, dalet til to trediedele af 40 000 kr., nemlig til 26 667 kr. Hans egen fortjeneste er altså 20 000 nutidskroner eller 13 333 i kroneværdi på købstidspunktet. Hvad kreditoren har tabt, har han tilegnet sig. Man kan sige, at det er beklageligt at have en værdimåler, der stadig taber i værdi — en sådan beklagelse vil alle vist deltage i — men fænomenet kendes jo fra alle lande, og det har ikke hidtil været muligt at finde et middel, der kunne dæmme op imod en sådan udvikling. På den anden side burde man være lige så enig om, at det ikke bør være således, at den tilfældige skyldner tilegner sig det, som kreditor taber. Man kan naturligvis gå ind på en teoretisk betragtning om, at det burde være den, der mister beløbet, som tog værdistigningen hjem; men indtil dato har jeg ikke set noget forslag i den retning. Jeg